

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Š., zastúpeného J., proti žalovanému: O., zastúpenému J., **o zaplatenie zmenkovej pohľadávky 42 477,93 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 19CbZm/7/2011, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 12. septembra 2012 č. k. 14CoZm/12/2012-122 právoplatného 10. decembra 2012, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline zo dňa 12. septembra 2012 č. k. 14CoZm/12/2012-122 mení tak, že uznesenie Okresného súdu Žilina zo dňa 29. júna 2012 č. k. 19CbZm/7/2011-99 **z r u š u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Žilina uznesením z 29. júna 2012 č. k. 19CbZm/7/2011-99 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podané námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu v sume 2 557 eur podľa položky 1a) Sadzobníka súdnych poplatkov tvoriaceho prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon č. 71/1992 Zb.“) v lehote 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto uznesenia. Žalovaného poučil, že ak sa poplatok v určenej lehote nezaplatí, bude ho súd vymáhať. V uznesení súd prvého stupňa uviedol, že žalovaný ako obec nie je v tomto prípade oslobodený od súdnych poplatkov, nakoľko predmetom konania je plnenie zo zmenky, ktorá je svojou povahou abstraktným záväzkovým

právnym vzťahom. Preto kauza za zmenkou stojaca, v súvislosti s ktorou žalovaný poukazuje na svoje osobné oslobodenie od súdnych poplatkov nie je v tomto prípade relevantná.

Proti tomuto uzneseniu súdu prvého stupňa vydanému vyšším súdnym úradníkom podal odvolanie žalovaný. Vec prejednávajúci zákonný sudca prvostupňového súdu nemienil odvolaniu žalovaného v celom rozsahu vyhovieť podľa § 374 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“), čo oznámil Krajskému súdu v Žiline, ako súdu odvolaciemu, v predkladacej správe (č. l. 116). Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, uznesením z 12. septembra 2012 č. k. 14CoZm/12/2012-122 právoplatným 10. decembra 2012 rozhodol o odvolaní žalovaného proti uzneseniu súdu prvého stupňa tak, že ho ako vecne správne potvrdil. Vo výrovej časti zároveň rozhodol o prípustnosti dovolania proti tomuto uzneseniu podľa § 239 ods. 2 písm. a) O. s. p., čo odôvodnil tým, že ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Týmto rozhodnutím sa posudzovalo ustanovenie § 4 ods. 2 písm. b) Zákona č. 71/1992 Zb., a to, či je žalovaný ako obec oslobodený od súdneho poplatku v konaní o zmenkovom nároku. Z dôvodu, že rozhodnutie odvolacieho súdu, v ktorom bol prijatý záver, že žalovaný nie je v takomto konaní oslobodený od súdneho poplatku sa môže týkať viacerých vecí, v ktorých vystupuje obec, pripustil odvolací súd proti svojmu rozhodnutiu dovolanie.

Odvolací súd odôvodnil svoje potvrdzujúce uznesenie odkazom na ustanovenia § 1 ods. 1, 2, § 2 ods. 1 písm. a), § 4 ods. 2 písm. b) zákona č. 71/1992 Zb., položku 1 písm. a) Sadzobníka súdnych poplatkov tvoriaceho prílohu zák. č. 71/1992 Zb., poznámku č. 5 k položke 1 písm. a) Sadzobníka súdnych poplatkov, § 8 ods. 2, ods. 4, ods. 5 zákona č. 369/1990 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov. Zhrnul doterajší priebeh konania, z ktorého vyplýva, že žalobca podal dňa 14. 02. 2011 na Okresnom súde Žilina návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu na zaplatenie zmenkovej sumy vo výške 42 477,93 eur s príslušenstvom. Dňa 20. 05. 2011 Okresný súd Žilina vydal vo veci zmenkový platobný rozkaz č. k. 11Zm/12/2011-22, proti ktorému žalovaný podal dňa 01. 06. 2011 námietky. Okresný súd Žilina uznesením zo dňa 29. 06. 2012 č. k. 19CbZm/7/2011-99 uložil žalovanému, aby v lehote 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti uznesenia zaplatil súdny poplatok za podané námietky vo výške 2 557 eur podľa položky Ia/ Sadzobníka súdnych poplatkov zák. č. 71/1992 Zb.

Na margo odvolacej námietky spočívajúcej v tvrdení žalovaného, že on ako obec je oslobodený od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 2 písm. b) zák. č. 71/1992 Zb., pretože sa jedná o konanie vo veciach verejného a spoločensky prospešného záujmu (vybudovanie verejnej kanalizácie) odvolací súd zdôraznil, že posúdiť v konaní existenciu verejného a spoločensky prospešného záujmu ako dôvodu na osobné oslobodenie obce od súdnych poplatkov nie je možné všeobecne, t. j. na neurčitý počet podobných prípadov; existenciu verejného a spoločensky prospešného záujmu možno zisťovať v konkrétne prejednávanej veci. Jej zovšeobecnenie na druhovo podobné veci (konania) by znamenalo neprimerané riziko obchádzania zákonných dôvodov na osobné oslobodenie od súdnych poplatkov podľa uvedeného zákonného ustanovenia. Preto vyslovil, že posúdenie, či žalovaný splnil zákonné predpoklady na osobné oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 2 písm. b) zák. č. 71/1992 Zb. sa môže opierať iba o skutkový stav zistený v danom konaní.

Odvolací súd preto ozrejmil doterajší skutkový stav, z ktorého je zrejmé, že dňa 24. 03. 2004 žalovaný objednal objednávkou č. 18/2004 u žalobcu montáž kanalizačných prípojok vrátane domovej šachty (č. 1. 5). Faktúrou č. 17/2010 zo dňa 12. 11. 2010 so splatnosťou 14. 12. 2010 žalobca vyúčtoval žalovanému sumu 42 477,93 eur za vykonané stavebné práce na základe objednávky č. 18/2004 na montáž kanalizačných domových prípojok na stavbe „Kanalizácia obce Č.“ a k faktúre doložil krycí list čerpania za obdobie od 01. 03. 2004 do 21. 12. 2009, rekapituláciu súpisu vykonaných prác a súpis výkonov čerpania s výkazom výmer (č. 1. 7 - 10). Žalovaný faktúru neuhradil. Dňa 18. 11. 2010 žalovaný písomne uznal dlh a spôsob jeho splatenia (č. 1. 11 - 12) a zároveň vystavil v prospech žalobcu zmenku na sumu 42 477,93 eur (č. 1. 13), z titulu ktorej sa žalobca v danom konaní domáhal vydania zmenkového platobného rozkazu o zaplatenie zmenkovej pohľadávky 42 477,93 eur s príslušenstvom.

Z takto zisteného skutkového stavu mal odvolací súd za nepochybné, že predmetom daného konania je zmenkový nárok, resp. nárok z titulu zmenkového vzťahu. V tejto súvislosti pripomenul, že základom každého zmenkového vzťahu je spravidla existencia reálneho obchodného vzťahu, ktorý sa vo vzťahu k zmenke nazýva príčinným, t. j. kauzálnym vzťahom. Napriek tejto skutočnosti pohľadávka vyplývajúca zo zmenky je nezávislá od tohto vzťahu. Tieto dva právne vzťahy sú právne oddelené, preto možno hovoriť o abstraktnom charaktere zmenky. Nakoľko predmetom tohto konania je nárok zo zmenky a nie nárok z kauzálného vzťahu, stotožnil sa s rozhodnutím súdu prvého stupňa, ktorý mal

(prejudiciálne) za to, že žalovaný v danom konaní nie je osobne oslobodený od súdneho poplatku za podanie námietok proti vydanému zmenkovému platobnému rozkazu. Na zdôraznenie správnosti odvolaním napadnutého uznesenia prvostupňového súdu dodal, že v konaní o zmenkovom nároku nebola existencia spoločensky prospešného záujmu preukázaná. Ak žalovaný vychádzal z názoru, že verejný a spoločensky prospešný záujem vyplýva z kauzálneho vzťahu a spočíva v tom, že zmenka slúži ako zabezpečenie úhrady faktúry za vybudovanie kanalizácie Obce Č. (kanalizačných prípojok s domovými šachtami) z titulu zmluvy o dielo uzavretej medzi účastníkmi, nemôže byť splnená zákonná podmienka osobného oslobodenia od súdnych poplatkov v prejednávanej veci o zmenkovom nároku. Odvolací súd zastal názor, že nestačí, aby sa verejný a spoločensky prospešný záujem prejavil, resp. vyplýval len z kauzálneho vzťahu, ktorý je v dôsledku abstraktnosti zmenky od zmenkového vzťahu nezávislý. Poukázaním na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/24/2004 argumentoval, že verejný a spoločensky prospešný záujem ako dôvod na osobné oslobodenie od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 2 písm. b) zák. č. 71/1992 Zb. musí byť daný už v konaní, v ktorom sa jeho existencia posudzuje; nestačí, ak by sa prejavil v ďalšom konaní, činnosti alebo postupe obce po právoplatnom skončení súdneho sporu.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal v zákonnej lehote dovolanie žalovaný. Dovolaním napadol uznesenie odvolacieho súdu v celom rozsahu. Prípustnosť dovolania odvodil z ustanovenia § 239 ods. 2 písm. a) O. s. p., keďže odvolací súd vo výroku svojho potvrdzujúceho uznesenia pripustil dovolanie. Dôvodnosť dovolania vzhľadom na ustanovení § 241 ods. 2 písm. c) O. s. p. tvrdiac, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolateľ nenamietal žiadnu vadu konania v zmysle § 237 O. s. p. Dovolacím petitom sa domáhal, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zmenil tak, že žalovaný je oslobodený od úhrady súdneho poplatku vyčísleného uznesením Okresného súdu Žilina č. k. 19CbZm/7/2011-99 z 29. júna 2012.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu uviedol, že vzhľadom k tomu, že toto súdne konanie sa týka úhrady faktúry za vybudovanie kanalizácie obce Č., ktorá slúži verejnému záujmu celej obce a všetkých jej obyvateľov je žalovaný zmysle § 4 ods. 2 písm. b) zák. č. 71/1992 Zb. oslobodený od súdneho poplatku. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obdo/27/2002 z 24. 10. 2002, v zmysle ktorého: „*Obce sú oslobodené od súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 2 písm. b) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych*

poplatkoch v znení neskorších zmien a doplnkov len v konaniach, ktorých predmetom sú vzťahy, ktoré vznikli pri plnení tých úloh obce, ktoré sú priamym zabezpečením verejných potrieb, alebo s ním bezprostredne súvisia. Konania, ktorých predmetom sú vzťahy, ktoré vznikli pri ostatnej činnosti obce, nie sú od poplatkov podľa uvedeného zákonného ustanovenia oslobodené.“ Vychádzajúc z uvedeného zdôraznil potrebu rozdeliť úlohy obce uvedené v ustanovení § 4 zákona o obecnom zriadení a za úlohy, ktoré sú priamym zabezpečením verejných potrieb alebo s ním bezprostredne súvisia, označil najmä tie, ktoré sú uvedené v ustanovení § 4 ods. 3 písm. f), g), n), o) zákona o obecnom zriadení. Podľa § 4 ods. 3 písm. g) tohto zákona obec zabezpečuje verejnoprospešné služby, najmä nakladanie s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom, udržiavanie čistoty v obci, správu a údržbu verejnej zelene a verejného osvetlenia, zásobovanie vodou, odvádzanie odpadových vôd, nakladanie s odpadovými vodami zo žump a miestnu verejnú dopravu. V zmysle citovaného uznesenia „*verejný záujem možno označiť aj ako verejný prospech, verejné blaho, verejné potreby obce, obecné dobro a blaho obce a na chod celého aparátu obecného úradu. Keďže pred súdom chráni obecný majetok a práva k nemu, mal by používať výhody osobného oslobodenia“*. Taktiež „*obec pri výkone samosprávy robí úkony súvisiace s hospodárením s vlastným majetkom a s majetkom, ktorý jej do užívania prenechal štát. Obec pritom, okrem iného, vykonáva správu a zabezpečuje výstavbu a údržbu obecných zariadení (miestne komunikácie, verejné priestranstvá, kultúrne a športové zariadenia a pod.), zabezpečuje verejnoprospešné služby, utvára a chráni zdravé podmienky a vykonáva vlastnú investičnú činnosť a podnikateľskú činnosť v záujme zabezpečenia potrieb obyvateľov obce a rozvoja obce“*.

Na základe uvedeného dovolateľ považoval za zrejmé a nespochybniteľné, že riadne vybudovanie verejnej kanalizácie predstavuje priame zabezpečovanie verejných potrieb obce a jej obyvateľov. Súčasne poukázal na povinnosti obce pri hospodárení s majetkom, ktoré bližšie upravuje § 7 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, ktorý v ods. 2 ukladá obci povinnosť zveľaďovať, chrániť a zhodnocovať majetok obce. Obec je pri hospodárení s majetkom povinná najmä udržiavať a užívať majetok, chrániť ho pred poškodením a stratou a použiť všetky právne prostriedky na ochranu majetku, vrátane včasného uplatňovania práv a oprávnených záujmov pred príslušnými orgánmi. Tvrdil, že tým, že podal námietky proti vydanému zmenkovému platobnému rozkazu dochádza k ochrane obecného majetku v zmysle citovaného ustanovenia. Úhradou predmetnej zmenky, ktorá zabezpečuje faktúru za predmet dodávky, ktorý nikdy nebol predmetom zmluvy a ani projektovej dokumentácie

by došlo k poškodeniu majetku obce. Žalovaný upozornil na to, že sa mu na základe ústnych informácií od občanov obce Č. podarilo zistiť, že žalobca si za tú časť kanalizačných prípojok, ktoré vybuďoval, vyúčtoval náklady na ich vybudovanie od občanov, ktorým vybuďoval takéto kanalizačné prípojky a následne si tieto náklady uplatnil aj u žalovaného, a to práve predmetnou faktúrou, ktorá je zabezpečená vystavenou zmenkou, ktorá je predmetom súdneho konania. Zároveň poukázal na skutočnosť, že predmetná kanalizácia vykazuje závažné nedostatky, ktoré zabraňujú tomu, aby bola verejná kanalizácia riadne skolaudovaná.

Dovolateľ pripomenul, že už v námietkach podaných proti zmenkovému platobnému rozkazu poukázal jednak na relatívne námietky kauzy, ale aj na absolútnu neplatnosť vystavenej zmenky. Svoju argumentáciu oprel o skutočnosti, ktoré sprevádzali vystavenie predmetnej zmenky. Podľa jeho názoru došlo pri vystavení zmenky k porušeniu viacerých ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov ako aj zásad hospodárenia obce. Odcitoval najdôležitejšie z nich: § 11 ods. 4 písm. a) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, § 7 ods. 1, ods. 2, § 9 ods. 1 písm. d), ods. 2 písm. c) zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov. Upozornil na to, že v spojení s ustanovením Druhej hlavy § 12 ods. 3 písm. o) Štatútu obce, obecné zastupiteľstvo schvaľuje nakladanie s majetkovými právami nad 331 eur. Podľa ustanovenia článku Schvaľovanie orgánmi obce ods. 1 písm. h) Zásad hospodárenia obce, obecné zastupiteľstvo uzatvorenie záväzku presahujúceho rámec finančných zdrojov subjektov s majetkovou účasťou obce. Podpísanie zmenky na takto vysokú sumu je základnou otázkou obce a predstavuje najdôležitejší úkon týkajúci sa majetku obce, nakoľko presahuje rámec finančných zdrojov obce. Uvedená suma presahuje aj rámec stanovený Štatútom obce, nakoľko úkon nad 331 eur musí schváliť obecné zastupiteľstvo. Podpísanie zmenky podliehalo schváleniu obecného zastupiteľstva a starosta obce nebol oprávnený podpísať zmenku bez súhlasu obecného zastupiteľstva. Ak tak urobil, prekročil svoju právomoc. Podporne pritom poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obdo/21/2002, ktorého právna veta znie: *„Majetkovoprávne úkony, o ktorých prislúcha rozhodovať obecnému zastupiteľstvu, sú pre obec záväzné len v prípade predchádzajúceho kladného rozhodnutia tohto zastupiteľstva. Bez takéhoto rozhodnutia starosta obce nemôže v uvedených prípadoch urobiť platný úkon za obec.“*. Argumentačne vychádzal aj z odôvodnenia uvedeného rozsudku, kde sa uvádza: *„Majetkovoprávne úkony, o ktorých rozhoduje obecné zastupiteľstvo a ktoré by urobil len starosta bez predchádzajúceho platného*

rozhodnutia obecného zastupiteľstva, by obec nezaväzovali, pretože by tu chýbal prejav vôle obce. Starosta obce bez prejavu vôle obce nemôže urobiť majetkovoprávny úkon, na ktorý sa vyžaduje predchádzajúce rozhodnutie obecného zastupiteľstva, a zaviazať ním obec, pretože na to mu zákon o majetku obcí s príslušnými predpismi nedáva oprávnenie, takže jeho právny úkon by ani nevyvolal právne účinky. Z uvedeného rozhodnutia vyplýva, že starosta obce podľa platného právneho stavu nemôže vytvárať vôľu obce sám, ale môže ju len navonok oznamovať a prejavovať. Obce sú totiž verejnoprávnymi korporáciami a pokiaľ konajú vo veciach práva súkromného, nemožno tvorbu a prejavy ich vôle mechanicky posudzovať rovnako, ako by išlo napríklad o obchodné spoločnosti; ide totiž o samosprávny subjekt sui generis, ktorý pre platnosť s nakladaním majetku potrebuje schválenie príslušným orgánom obce (obecným zastupiteľstvom). Schválenie právneho úkonu zo strany príslušného orgánu obce predstavuje podmienku platnosti právneho úkonu obce. Bez predchádzajúceho rozhodnutia obecného zastupiteľstva by sa uskutočnenie majetkovoprávneho úkonu malo považovať zásadne za také, ktoré odporuje zákonu, a preto je podľa §39 Občianskeho zákonníka neplatné.“.

Pomocou vyššie uvedenej argumentácie dovolateľ tvrdí, že sporná zmenka bola vystavená bez súhlasu, vedomia a schválenia obecného zastupiteľstva. Podpísanie zmenky sa javí z právneho pohľadu z pozície obce ako úkon, ktorý nielen presahuje právomoci starostu obce - verejného činiteľa, ale je v prvom rade v rozpore s verejnými záujmami obce. V tejto súvislosti poukázal na § 8 zákona č. 191/1950 Zb. zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov. Súčasťou dovolania je i oznámenie, že žalovaný podal trestné oznámenie na Okresnej prokuratúre Nitra (č. 1Pn 534/2011).

V dovolaní ďalej uviedol, že kauza, ktorá stojí za vystavením zmeniek – vybudovanie kanalizačných prípojok je fiktívna, nakoľko žalobca vyfakturoval vo faktúre, ktorá je zabezpečená spornou zmenkou, vybudovanie kanalizačných prípojok, z ktorých značná časť nikdy nebola vybudovaná. Túto skutočnosť zistil žalovaný až v roku 2012, čiže nie z vlastnej viny ju nemohol uviesť v podaných námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu. Keďže predchádzajúce vedenie žalovaného nevedlo riadnu evidenciu zmluvných vzťahov, nebolo možné túto skutočnosť zistiť skôr. Taktiež až v roku 2012 zistilo súčasné vedenie žalovaného z projektovej dokumentácie, ktorú si vyžiadalo z odboru životného prostredia, nakoľko nebola v evidencii žalovaného, že vybudovanie kanalizačných prípojok nebolo súčasťou ani zmluvy o dielo ani projektovej dokumentácie. Žalobca pri vybudovaní

kanalizačných prípojok postupoval svojvoľne bez dohody so žalovaným ako s druhou zmluvnou stranou. Zároveň na základe ústnych informácií od občanov žalovaného sa podarilo zistiť, že žalobca za tú časť kanalizačných prípojok, ktoré vybudoval, vyúčtoval náklady na ich vybudovanie od občanov, ktorým vybudoval takéto kanalizačné prípojky a následne si tieto náklady uplatnil aj u žalovaného, a to práve faktúrou, ktorá je zabezpečená vystavenou zmenkou, ktorá je predmetom tohto konania. Dovolateľ poukázal aj na skutočnosť, že predmetná kanalizácia vykazuje tak závažné nedostatky, že do dnešného dňa nebola ani príslušnými orgánmi skolaudovaná a nie je možné ju ani riadne užívať. Preto žalovaný uplatnil v rámci reklamácie u žalobcu vady a nedostatky. Žalobca na reklamáciu nereagoval do uplynutia zákonnej lehoty a ani do dňa podania dovolania.

Dovolateľ mal za to, že vzhľadom na jeho argumentáciu, závažné porušenia právnych predpisov ako i prebiehajúce trestné konanie, nie je možné sa stotožniť s právnym názorom, že kauza, ktorá stojí za zmenkou nie je v tomto prípade rozhodujúca.

Nad rámec uvedeného dal do pozornosti dovolacieho súdu aj tú skutočnosť, že úhrada súdneho poplatku vo výške 2 557 eur predstavuje položku, ktorá zásadným spôsobom ovplyvní rozpočet žalovaného. Zaviazanie k úhrade súdneho poplatku v takejto výške by mohlo zásadným spôsobom ovplyvniť rozpočet obce a jej hospodárenie, čím by mohlo dôjsť k ohrozeniu plnenia si základných povinností a úloh obce v zmysle zákona o obecnom zriadení.

Z uvedených dôvodov považoval žalovaný svoje dovolanie za opodstatnené a dostatočne preukazujúce, že súd prvého stupňa ako aj súd odvolací nesprávne právne posúdili predmetnú vec. Podľa dovolateľa sú podmienky na oslobodenie od súdneho poplatku splnené nielen z dôvodu, že kauza, ktorá stojí za zmenkou je rozhodujúca, ale aj z dôvodu reálnej hrozby ohrozenia plnenia si základných povinností a úloh obce v zmysle zákona o obecnom zriadení, čím by bol ohrozený verejný záujem obce a jej obyvateľov.

Súčasťou dovolania bola i žiadosť žalovaného o odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia odvolacieho súdu.

K dovolaniu žalovaného sa žalobca nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) prejednal dovolanie žalovaného a po preskúmaní napadnutého rozhodnutia ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je dôvodné.

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 239 ods. 2 písm. a/ O. s. p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Ak sa prípustnosť dovolania opiera o výrok rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O. s. p.), môže dovolací súd okrem vád napĺňajúcich znaky dovolacích dôvodov podľa § 241 ods. 1 písm. a/, b/ O. s. p. skúmať uznesenie odvolacieho súdu len z hľadiska, či spočíva na správnom právnom posúdení veci. Rozhodnutím odvolacieho súdu o pripustení dovolania proti svojmu potvrdzujúcemu výroku je preto vymedzený i dovolací dôvod. Dovolanie nemožno odôvodniť inak než s poukazom na dôvod uvedený v § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., a to len vo vzťahu k tej právnej otázke, na riešenie ktorej odvolací súd pripustil dovolanie. Dovolací súd sa potom obmedzuje len na tie dôvody, ktoré spadajú do rámca prípustného dovolacieho dôvodu.

V danom prípade odvolací súd samostatným výrokom svojho uznesenia založil prípustnosť dovolania v zmysle § 239 ods. 2 písm. a/ O. s. p., keď vo svojom potvrdzujúcom uznesení vyslovil jeho prípustnosť, a to na riešenie otázky zásadného právneho významu vymedzenej odôvodnením uznesenia. Znamená to, že dovolateľ bol oprávnený napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu len z dôvodu, že spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, a to iba v konkrétnej otázke, pre ktorú dovolanie bolo pripustené. Dovolací súd preto

v dovolacom konaní skúmal vecnú správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu len vo vzťahu k tejto otázke.

V prejednávanej veci žalovaný namietal, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Odvolací súd pripustil dovolanie za účelom vytvorenia procesnej možnosti preskúmať správnosť záveru, „že pre oslobodenie obce od súdneho poplatku nestačí, aby verejný a spoločenský záujem ako dôvod na osobné oslobodenie obce od súdneho poplatku sa prejavil, resp. vyplýval len z kauzálneho vzťahu, ktorý je v dôsledku abstraktnosti zmenky od zmenkového vzťahu nezávislý“.

Podľa § 1 ods. 1 zák. č.71/1992 Zb. súdne poplatky sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony štátnej správy súdov a prokuratúry uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov.

Podľa § 2 ods. 1 písm. a/ zák. č. 71/1992 Zb. poplatníkom je navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu.

Podľa § 5 ods. 1 písm. a/ zák. č. 71/1992 Zb. poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

V zmysle poznámky č. 5 k položke 1 sa podľa položky 1 písmena a/ platí poplatok pri návrhu na vydanie platobného rozkazu, pri návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu, pri návrhu na vydanie zmenkového (šekového) platobného rozkazu. Podľa rovnakej

sadzby sa platí poplatok za námietky v zmenkovom a šekovom konaní, za odpor proti platobnému rozkazu, za odpor proti európskemu platobnému rozkazu, ak súd námietky nezamietol alebo odpor neodmietol.

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že podaním námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu vzniká účastníkovi, ktorý námietky podal povinnosť na zaplatenie súdneho poplatku, ak neboli námietky zamietnuté. Uvedené sa nepoužije, ak je účastník osobne alebo vecne oslobodený od súdnych poplatkov.

V ustanovení § 4 zák. č. 71/1992 Zb. je upravené oslobodenie od súdnych poplatkov. V odseku 1 tohto ustanovenia sú uvedené súdne konania (právne veci), na ktoré sa vzťahuje oslobodenie od súdneho poplatku. V ods. 2 tohto zákonného ustanovenia sú osoby a inštitúcie, ktorého sú bez ohľadu na konanie, ktoré prebieha vždy oslobodené od súdneho poplatku.

Podľa § 4 ods. 2 písm. b/ zák. č. 71/1992 Zb. od poplatku sú oslobodení: obce a vyššie územné celky v konaní vo veciach verejného a spoločensky prospešného záujmu.

Z citovaného ustanovenia je zrejmé, že obce sú od poplatku oslobodené v konaniach vo veciach verejného a spoločensky prospešného záujmu. Zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov bližšie neustanovuje čo sa má pre účely poplatkového úkonu považovať za vec verejného a spoločensky prospešného záujmu.

Postavenie obcí upravuje zák. č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení (ďalej len „zákon č. 369/1990 Zb.“), ktorý v § 1 ods. 1 a 2 charakterizuje obec ako samostatný územný samosprávny a právny celok Slovenskej republiky, ktorá za podmienok ustanoveným zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov. Z ustanovenia § 4 ods. 3 písm. f/ a g/ zákona č. 369/1990 Zb. vyplýva, že obec pri výkone samosprávy zabezpečuje výstavbu a údržbu a vykonáva správu miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, obecného cintorína, kultúrnych, športových a ďalších obecných zariadení, kultúrnych pamiatok, pamiatkových území a pamätihodností obce; zabezpečuje verejnoprospešné služby, najmä nakladanie s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom, udržiavanie čistoty v obci, správu a údržbu verejnej zelene

a verejného osvetlenia, zásobovanie vodou, odvádzanie odpadových vôd, nakladanie s odpadovými vodami zo žump a miestnu verejnú dopravu. Zákon č. 369/1990 Zb. v § 8 ods. 2 ustanovuje, že majetok obce slúži na plnenie úloh obce. Hospodárenie s majetkom obce bližšie vymedzuje ustanovenie § 7 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, ktoré v ods. 2 ukladá obci povinnosť jej majetok zveľaďovať, chrániť a zhodnocovať. Obec je povinná udržiavať a užívať majetok, chrániť majetok pred poškodením, zničením, stratou alebo zneužitím, používať všetky právne prostriedky na ochranu majetku, vrátane včasného uplatňovania svojich práv alebo oprávnených záujmov pred príslušnými orgánmi, viesť majetok v účtovníctve podľa osobitného predpisu. Z ustanovenia § 8 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. vyplýva, že majetok obce možno použiť najmä na verejné účely, na podnikateľskú činnosť a na výkon samosprávy obce. Zákon tu teda neustanovuje len jediný účel použitia majetku. Odlišuje verejný účel použitia majetku obce od účelu slúžiacemu podnikateľskej činnosti a výkonu samosprávy obce. Na účely zákona č. 71/1992 Zb. pri vyrubovaní súdneho poplatku treba v zmysle uvedeného ustanovenia prihliadať na aký účel je majetok obce použitý. Verejný záujem vzhľadom na uvedené možno charakterizovať ako verejný prospech, verejné blaho, verejné potreby obce. Ide o záujem, ktorý je na prospech všetkých obyvateľov obce, resp. slúži na uspokojovanie potrieb obyvateľov obce. Spravidla pôjde o majetok, ktorí môžu využívať obyvatelia danej obce. V tejto súvislosti treba poukázať na skutočnosť, že zákon č. 369/1990 Zb. v ustanovení § 4 charakterizuje, čo sa rozumie samosprávou obce a v tomto ustanovení pod písmenom g/ demonštratívny spôsobom vypočítava, čo sa rozumie pod zabezpečovaním verejnoprospešných služieb (o. i. odvádzanie odpadových vôd). O verejný záujem nepôjde, ak sa týka majetku, ktorí slúži len obecnému úradu alebo starostovi obce a ktorý nepokrýva potreby obyvateľov obce. Môže ísť napr. o majetok ktorý v zmysle § 8 ods. 4 Zákona č. 369/1990 Zb. slúži na podnikateľské účely obce alebo na výkon samosprávy. V konaniach, v ktorých predmetom sporu bude takýto majetok, ktorý neslúži priamo na uspokojovanie verejných potrieb obyvateľov obce nemožno považovať obec za oslobodenú od súdneho poplatku v zmysle § 4 ods. 2 písm. b/ zákona č. 71/1992 Zb.

V predmetnej veci z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa návrhom na vydanie zmenkového platobného rozkazu podaným na Okresný súd Žilina 14. februára 2011 domáhal proti žalovanému zaplataenia zmenkovej pohľadávky vo výške 42 477,93 eur s príslušenstvom zo zmenky vystavenej obcou Č. dňa 14. decembra 2010 na sumu 42 477,93 eur. Svoj návrh odôvodnil tým, že žalovaný si objednávkou č. 18/2004 u žalobcu objednal montáž

kanalizačných prípojok vrátane domovej šachty. Žalobca objednané práce vykonal a žalovanému vystavil za tieto práce faktúru č. 17/2010 z 12. novembra 2010 na sumu 42 477,93 eur so splatnosťou 14. decembra 2010. Žalovaný uvedenú faktúru neuhradil. Dňa 18. novembra 2010 žalovaný písomne uznal dlh a spôsob jeho platenia a zároveň na zabezpečenie predmetnej pohľadávky žalovaný vystavil v prospech žalobcu zmenku na sumu 42 477,93 eur. Splatnosť dlhu podľa zmenky nastala 14. decembra 2010. Uvedené skutočnosti vyplývajú aj z priloženého dôkazného materiálu a z dôkazu predloženého žalobcom „Uznanie dlhu a spôsob jeho splatenia uzatvorený podľa § 558 a nasl. Občianskeho zákonníka“ z 18. novembra 2010, kde v článku III je uvedené, že na zabezpečenie predmetnej pohľadávky (42 477,93 eur) bola obcou Č. vystavená dňa 18. novembra 2010 zmenka. Tieto skutočnosti vyplývajú aj z tvrdení žalovaného v námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu.

Z uvedeného je zrejmé, že predmetom konania je zaplatenie sumy vo výške 42 477,93 eur s príslušenstvom vyplývajúceho z predloženej zmenky.

Odvolací súd v danej veci správne skonštatoval, že základom každého zmenkového vzťahu je spravidla existencia reálneho obchodného vzťahu, ktorý sa nazýva príčinným (kauzálnym) vzťahom. Uzavrel tiež, že tieto dva právne vzťahy sú právne oddelené, preto možno hovoriť o abstraktnom charaktere zmenky. V zmenkovom konaní tak nestačí, aby prípadný verejný a spoločensky prospešný záujem vyplýval len z kauzálneho vzťahu, ktorý je v dôsledku abstraktnosti zmenky od zmenkového vzťahu nezávislý.

Podľa dovolacieho súdu však odvolací súd opomenul, že abstraktný charakter zmenky v súdnom konaní je právne nezávislý len dovtedy, pokiaľ nie je spojený s konkrétnym kauzálnym vzťahom (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1MObdo V 9/2007). Z tohto dôvodu aj pre rozhodnutie o oslobodení od súdneho poplatku v zmenkovom konaní je kauzálny vzťah právne relevantný.

V predmetnom konaní ide o vlastnú zabezpečovaciu zmenku, ktorá zabezpečuje pohľadávku žalobcu vo výške 42 477,93 eur za práce objednané žalovaným a vykonané žalobcom. Išlo o montáž kanalizačných domových prípojok na stavbe „Kanalizácia obce Č.“. Uvedené je zrejmé zo žaloby a z pripojených dôkazov k žalobe, najmä : objednávka č. 18/2004 z 24. marca 2004, faktúra č. 17/2010 z 12. novembra 2010, krycí list čerpania, súpis

výkonov čerpania s výkazom výmer, uznanie dlhu a spôsob jeho splatenia uzatvorený podľa § 558 a nasl. Občianskeho zákonníka, zápis z jednania uskutočneného dňa 12. 01. 2011 na OcÚ Č. Z uvedeného vyplýva, že v danom prípade bol žalobcom preukazovaný aj právny dôvod vystavenia zmenky, resp. kauzálny vzťah. Dovolateľ taktiež vo svojich námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu a rovnako aj vo svojom dovolaní vychádzal z tohto kauzálneho vzťahu pri uplatňovaní relatívnych námietok kauzy.

Je teda zrejmé, že kauzálny vzťah vymedzil žalobca v návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu a rovnako aj žalovaný v námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu a v podanom dovolaní, ktorý kauzálny vzťah sa premieta aj do charakteru zmenky. Tieto skutočnosti neboli medzi účastníkmi sporné.

Z uvedeného dôvodu mal odvolací súd pri rozhodovaní o oslobodení žalovaného od poplatkovej povinnosti prihliadnúť aj na dôvod vzniku zmenky ako zabezpečenia pohľadávky a nebrať do úvahy len abstraktný charakter zmenky.

V danom prípade zmenka zabezpečovala pohľadávku za montáž kanalizačných domových prípojok na stavbe „Kanalizácia obce Č.“. Montáž kanalizačných domových prípojok na stavbe „Kanalizácia obce Č.“ s poukazom na výklad uvedený vyššie možno zaradiť medzi veci verejného a spoločensky prospešného záujmu. Ide o potreby všetkých obyvateľov obce a rovnako to vyplýva aj z ustanovenia § 4 ods. 3 písm. g/ zákona č. 369/1990 Zb., kde zabezpečovaním verejnoprospešných služieb sa myslí aj odvádzanie odpadových vôd a nakladanie s odpadovými vodami zo žump. Preto je obec v tomto konaní oslobodená od súdneho poplatku v zmysle § 4 ods. 2 písm. b/ Zákona č. 71/1992 Zb.

V danom prípade súd prvého stupňa a rovnako aj odvolací súd vec nesprávne právne posúdili, keď v konaní o nároku zo zmenky v rozpore s ust. § 4 ods. 2 písm. b/ zákona č. 71/1992 Zb. rozhodli o poplatkovej povinnosti obce za podanie námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu, vzhľadom na abstraktný charakter zmenky.

Obec je v konaní o nároku zo zmenky oslobodená od súdneho poplatku v zmysle § 4 ods. 2 písm. b/ zákona č. 71/1992 Zb., ak je kauzálny vzťah v konkrétnom prípade vymedzený a vyplýva z neho, že ide o vec verejného a spoločensky prospešného záujmu.

Vzhľadom na uvedené, dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu v zmysle § 243b ods. 2 a ods. 4 O. s. p. zmenil.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 30. apríla 2014

JUDr. Beáta Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Ingrid Habánová